

Sāṃkhya) bestehend WEBER, RĀMAT. UP. 324.

विकारवत् (wie eben) adj. Veränderungen zeigend: मूर्तित्रयं dret verschiedene Gestalten annehmend Verz. d. Oxf. H. 75, b, 40. अ० keine Wandlungen zeigend, stets sich gleich bleibend KĀM. NĪTIS. 5, 5.

विकारिता (von विकारिन् f. अ० Unwandelbarkeit, Beständigkeit KĀM. NĪTIS. 2, 30.

विकारिन् (wie eben) n. Wandelbarkeit, Veränderung: अन्नं VEDĀNTAS. (Allah.) No. 73. अ० Unwandelbarkeit, Beständigkeit BHĀG. P. 3, 26, 22.

विकारिन् (von 1. कर् mit वि oder von 1. विकार) 1) adj. a) dem Wandel unterworfen, wandelbar, veränderlich, wechselnd VS. PRĀT. 1, 142. SUÇR. 2, 130, 3. मनस् MBH. 3, 13448. आत्मन् Schol. zu KAP. 1, 7. PRAB. 111, 16. ÇĀND. 93. पद्धिकारिन् worin sich umwandelnd BHAG. 13, 8. पौवन Gemüthsveränderungen —, der Liebe zugänglich MĀLATĪM. 11, 10. seine Gesinnung ändernd, untreu werdend, abtrünnig Spr. 2738. mit gen. der Person KATHĀS. 17, 60. अ० unwandelbar, unveränderlich: सत्य MBH. 12, 5979 (अविकारितम्). 5986. PAT. in MAHĀBH. S. 104. MĀRK. P. 23, 40. BHĀG. P. 2, 29, 20. 7, 2. कङ्कमुखं प्रधानं स्थानेषु सर्वेष्वविकारि ohne Aenderung aller Orten brauchbar SUÇR. 1, 26, 9. so v. a. keine Miene verziehend KATHĀS. 16, 42. treu bleibend, nicht abfallend M. 7, 190. — b) mit einer Affection behaftet, nicht normal SUÇR. 1, 202, 12. अतो न्य-या गर्भो विकारी भवति 324, 2. VARĀH. BRH. S. 33, 122. — c) eine Veränderung bewirkend, afficirend, entstellend: ऋद्धिश्चित्तविकारिणी Spr. 3142. — 2) m. und n. Bez. des 55ten Jahres im 60jährigen Jupiter-cycclus VARĀH. BRH. S. 8, 39. Verz. d. Oxf. H. 332, a, 1. WEBER, GJOT. 99. — Vgl. चेतो०, वात०.

विकार्य 1) adj. was umgewandelt wird; s. u. कर्मन् 6) b). अ० un- wandelbar, unveränderlich BHAG. 2, 25. — 2) m. Bez. des Ahaṃkāra BHĀG. P. 2, 2, 30. विविधं कार्यमप्येति विकार्यो ऽङ्कारः Comm.

विकाल (2. वि + काल) m. Abend H. 140. ŚIV. 3, 82 (किं कालं MBH. ed. Calc. 3, 16830. विकालम् ed. Bomb.). Spr. 4347. R. GORR. 2, 108, 9. MĀRK. P. 33, 30. PAÑĀT. V. 74. 238, 9. चर्यं VJUTP. 70.

विकालक 1) m. dass. TRĪK. 1, 1, 103. — 2) f. विकालिका eine Art Wasseruhr TRĪK. 1, 1, 121.

1. विकार (von काष् mit वि) m. heller Schein: शरदिशशीतस्मिंशत-साध्यविकारकर् Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 12, Çl. 44. वि-काशः केषांचित् (अलमुचाम्) — विद्युद्वयैः RĀGA-TAR. 8, 1558. = प्रकाश MED. Ç. 28. = व्यक्त H. an. 3, 727. = विज्ञान MED. = रक्तम् H. an. — Vgl. वीकाश.

2. विकार ungenaue Schreibart für विकास.

विकाशक, विकाशन und विकाशिता s. विकास u. s. w.

1. विकाशिन् (von काष् mit वि) 1) adj. a) glänzend, leuchtend: वक्त्रं चन्द्रविकास Spr. 2696, v. l. — b) erhellend, erklärend: पिङ्गलसारवि-काशिनी Titel eines Commentars Verz. d. Oxf. H. 197, a, No. 437. — 2) f. N. pr. einer der Mütter im Gefolge Skanda's MBH. 9, 2636.

2. विकाशिन् s. विकासिन्.

1. विकासिन् adj. von कष् mit वि P. 3, 2, 143.

2. विकासिन् adj. = विकासिन् BHAR. zu AK. 3, 1, 30 nach ÇKDra.

विकास (von कष् mit वि) m. 1) das Erblühen, Aufblühen HALĀJ. 2, 32.

Spr. 337 (II). 2334. ÇIÇ. 9, 41. Glt. 1, 30. 2, 20. ad KUMĀRAS. 3, 26. अवि-काशभाव KUMĀRAS. 3, 29. — 2) das Sichöffnen: नेत्रं VARĀH. BRH. S. 58, 11. SĀH. D. 237. अन्तर्वासविकाशमुख PAÑĀT. 187, 1, 2. दृष्ट्या सविकाश-या KATHĀS. 10, 89. चेतो० das Sichöffnen des Herzens so v. a. heitere Stimmung SĀH. D. 73, 20. ÇIÇ. 9, 41. मनसः DAÇAR. 4, 41. — 3) Ausbrei- tung, Entfaltung (Gegens. संकोच) Glt. 11, 24. 12, 20. ÇIÇ. 9, 53. BHĀG. P. 3, 7, 21. MĀRK. P. 46, 12. SARVADARÇANAS. 33, 4. ज्ञानशक्तिविकासानाम् ÇĀMĀ. zu BRH. ĀR. UP. S. 171. दोषं VIKR. 33, 8. अङ्केकति० BĀLAB. 10. — Vgl. निर्विकास, वैकासेय.

विकासक (vom caus. von कष् mit वि) adj. öffnend: बुद्धिविकाशक den Verstand öffnend, klug machend DUBĀTAS. 90, 11.

विकासन (wie eben) adj. zum Aufblühen bringend: अम्भोतृविकाश-नपरिष्ठ Verz. d. Oxf. H. 170, b, No. 380, Z. 5. 6.

विकासिता (von विकासिन्) f. Ausbreitung, Entfaltung: संकोचविका-शितया ÇĀMĀ. zu BRH. ĀR. UP. S. 112.

विकासिन् (von कष् mit वि oder von विकास) adj. 1) blühend Spr. 660. KHANDOM. 31. 77. PAÑĀT. 3, 3, 2. कल्पशाखिनः पल्लवाः RĀGA-TAR. 8, 1567. चन्द्र०, सूर्य० H. 1163, Schol. — 2) geöffnet, offen: इषद्विकासि नयनम् SĀH. D. 228. DAÇAR. 4, 70. घोषा PAÑĀT. 3, 3, 20. von einem Men- schen AK. 3, 1, 30. H. 330. — 3) sich ausbreitend, — entfaltend: व्रतन् Spr. 1012. पुण्यमति Verz. d. Oxf. H. 110, a, No. 173, Çl. 4. — 4) eine grosse Ausdehnung habend, gross: श्री Spr. 43, v. l. (II.). लक्ष्मी 4947. नृपतिसंपदः KĀM. NĪTIS. 3, 57. reich an: तस्य (eines Fürsten) नित्याम्ल-नलक्ष्मीविकाशिनः प्रभवत्त्वाम्रिताः RĀGA-TAR. 8, 1567. — 5) den Zusam- menhang aufhebend, lösend (daher lähmend), z. B. als Eigenschaft gei- stiger Getränke und Gifte, durch welche die Glieder unbrauchbar wer- den, SUÇR. 2, 233, 16. 21. 477, 4. 8. विकासी विकासनेवं धातुबन्धान्विमो- तयेत् 1, 247, 12. 182, 3. 188, 16. 191, 20. संधिबन्धास्तु शिथिलान्यत्करो- ति विकाशि तत् ÇĀMĀ. SĀMĀ. 1, 4, 20.

विकासिनीलोत्पल् (von विकासिन् und नीलोत्पल्), ०लति einer blauen Wasserrose in der Blüthe ähnlich sehen SĀH. D. 294, 20.

विकिर (von 3. कर् mit वि) m. 1) Reis u. s. w., der als Spende für verschiedene Wesen, die eine heilige Handlung stören könnten, hinge- streut wird, M. 3, 245. MĀRK. P. 31, 12. — 2) ein Vogel aus dem Hüh- nergeschlecht (Scharrer) P. 6, 1, 150. AK. 2, 5, 33. H. 1316. HALĀJ. 2, 83. ĀPAST. 1, 17, 32. Vgl. विष्किर. — 3) Brunnen TRĪK. 1, 2, 27.

विकिरण (wie eben) 1) n. das Ausstreuen, Hinstreuen KULL. zu M. 3, 255. — 2) Bez. eines Samādhi VJUTP. 18.

विकिरिद् adj. Bez. Rudra's VS. 16, 52 (विकिरिद् TS. विकिरिड KĀTH.). nach MAHĪDH. Wunden abwendend, nach UVATA Pfeile aussendend.

विकीरणा m. Calotropis gigantea (यर्क) AK. 2, 4, 3, 61.

विकीर्णरामन् n. ein best. Parfum, = स्थौण्य RĀGAN. im ÇKDra.

विकीर्णसंज्ञ n. dass. ebend.

विकृति (2. वि + कु०) 1) adj. einen starken Bauch habend; davon ०त् n. nom. abstr. HARIV. 661. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Iksh- vāku (auch Grosssohnes des Ikshvāku und Sohnes des Kukshi) HA- RIV. 661. 664. fgg. R. 1, 70, 22 (72, 19. fg. GORR.). 2, 110, 8. 9 (119, 8. 9 GORR.). VP. 339. fg. BHĀG. P. 3, 6, 4. 6. fgg. Verz. d. Oxf. H. 49, a, 28.